

Bruxelles, 25. lipnja 2020.
(OR. en, de)

9133/20

ENER 217

ISHOD POSTUPAKA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Na datum: 25. lipnja 2020.

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 8382/2/20 REV 2

Predmet: ZAKLJUČCI o odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19 u energetsom sektoru EU-a – put prema oporavku
– zaključci Vijeća (25. lipnja 2020.)

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća o odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19 u energetsom sektoru EU-a – put prema oporavku, koje je Vijeće Europske unije odobrilo pisanim postupkom 25. lipnja 2020.

Izjava Malte te izjava Njemačke, Belgije, Mađarske i Češke navedene su u Prilogu I. ovom dokumentu.

ZAKLJUČCI VIJEĆA

**o odgovoru na pandemiju bolesti COVID-19 u energetsom sektoru EU-a
– put prema oporavku**

1. NAPOMINJUĆI da su članovi i članice Europskog vijeća na videokonferenciji održanoj 23. travnja 2020.¹ postigli dogovor o tome da će raditi na uspostavi posebnog fonda za oporavak posvećenog krizi prouzročenoj bolešću COVID-19 i usmjerenog na najteže pogođene sektore i zemljopisne dijelove Europe.
2. PODSJEĆAJUĆI na zaključke Europskog vijeća od 12. prosinca 2019.² u vezi s ciljem ostvarenja klimatski neutralnog EU-a do 2050. u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma.
3. PODSJEĆAJUĆI na Zaključke Vijeća o budućnosti energetske sustava u energetskej uniji kojima bi se osigurala energetska tranzicija i ostvarivanje energetske i klimatske ciljeve do 2030. i nakon toga³.
4. UZIMAJUĆI U OBZIR Zaključke Vijeća o klimatskoj diplomaciji⁴.

¹ <https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2020/04/23/conclusions-by-president-charles-michel-following-the-video-conference-with-members-of-the-european-council-on-23-april-2020/>

² EUCO 29/19.

³ 10592/19.

⁴ 5033/20.

5. UZIMAJUĆI U OBZIR komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. pod naslovom „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju”⁵.
6. PODSJEĆAJUĆI na komunikaciju Komisije od 11. prosinca 2019. pod naslovom „Europski zeleni plan”⁶ i komunikaciju Komisije od 14. siječnja 2020. pod naslovom „Plan ulaganja za održivu Europu i Plan ulaganja za europski zeleni plan”⁷.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

7. prije svega, CIJENI predane i učinkovite napore osoblja u energetsom sektoru kako bi se osiguralo neometano funkcioniranje europskog energetskeg sustava tijekom pandemije bolesti COVID-19.

Pripravnost

8. POZDRAVLJA otpornost europskog energetskeg sustava koji je izbjegao ikakav poremećaj u opskrbi i NAGLAŠAVA da je ta otpornost rezultat snažnih mjera pripravnosti te PRIMA NA ZNANJE doprinos unutarnjeg energetskeg tržišta toj otpornosti; međutim, NAPOMINJE da je potrebno ostati pozoran kako bi se osigurala trajna pouzdanost energetskeg sustava u slučaju dugotrajne krize.
9. PODSJEĆA na važnost energetske sigurnosti za funkcioniranje ključnih usluga i društva općenito te NAGLAŠAVA potrebu za trajnim nastojanjima u cilju jačanja energetske sigurnosti EU-a.

⁵ COM(2020) 456 final.

⁶ COM(2019) 640 final

⁷ COM(2020) 21 final.

10. ISTIČE potrebu za time da se nastave naponi EU-a za unapređenje nuklearne sigurnosti i okolišnih standarda u susjednim trećim zemljama.

11. NAGLAŠAVA potrebu za neprekinutom prekograničnom mobilnošću ključnih radnika u energetici i pouzdanim lancima opskrbe opremom radi održavanja ključne energetske infrastrukture i upravljanja njome, izgradnje energetske projekata i očuvanja otpornosti energetske sustava.

12. ISTIČE važnost razmjene informacija i znanja kako bi se osigurao kontinuitet rada uz istodobnu zaštitu zdravlja i sigurnosti svih građana i građanki. U tom kontekstu POZDRAVLJA nedavne koordinacijske napore u okviru koordinacijskih skupina za električnu energiju, plin i naftu i Skupine europskih regulatora za nuklearnu sigurnost (ENSREG). PRIMA NA ZNANJE učinkovitost tih koordinacijskih tijela i POTIČE daljnju razmjenu utvrđenih dobrih praksi.

Put prema oporavku

13. NAGLAŠAVA ključnu ulogu energetske sektora u pružanju doprinosa gospodarskom oporavku EU-a. Nužna gospodarska preobrazba prema održivom rastu i klimatskoj neutralnosti, utemeljena na europskom zelenom planu, velika je prilika za poticanje gospodarstva država članica i postupno smanjenje uporabe fosilnih goriva te daljnje promicanje europskog vodstva u razvoju i primjeni sigurnih i održivih tehnologija s niskom razinom emisije ugljika na troškovno učinkovit način uz istodobno poštovanje prava država članica na odabir vlastite kombinacije izvora energije i odgovarajućih tehnologija. NAPOMINJE da europsko gospodarstvo mora postati zelenije te raspolagati izraženijom kružnom dimenzijom i višom razinom digitalizacije uz očuvanje svoje globalne konkurentnosti.
14. ISTIČE važnost utvrđivanja energetske učinkovitosti kao prioriteta radi jačanja gospodarskog oporavka.
15. PRIMA NA ZNANJE rad koji je u tijeku na europskoj i nacionalnoj razini u vezi s gospodarskim oporavkom te potrebu za inicijativama kojima bi se poduprlo čvrst plan za oporavak prema cjenovno pristupačnom, sigurnom, konkurentnom, zaštićenom i održivom energetske sustavu.
16. SMATRA da je u trenutačnim okolnostima važno racionalizirati pravila o državnim potporama za zaštitu okoliša i energiju kako bi se olakšala potpora za ulaganja koja su potrebna za energetske tranziciju.

17. NAPOMINJE da će biti potrebna ulaganja u energetske sektor, osobito u energetske učinkovitost (uključujući obnovu zgrada i sustava grijanja i hlađenja), obnovljivu energiju (među ostalim, na moru), integraciju energetskih sustava, skladištenje energije, elektrifikaciju, prekogranične međupovezanosti i digitalizaciju te za dovršetak ključnih energetskih infrastrukturnih projekata kojima bi se trebalo doprinijeti tome da EU ostvari ciljeve svoje energetske politike i klimatske ciljeve.
18. NAGLAŠAVA središnju ulogu nacionalnih energetskih i klimatskih planova za gospodarski oporavak i prioritizaciju potrebnih budućih ulaganja kako bi se ostvario cilj klimatske neutralnosti. NAVODI i potrebu za dodatnim poticanjem budućih ulaganja u dekarbonizaciju te osiguravanjem ravnopravnih uvjeta za njih, među ostalim kontinuiranim funkcioniranjem i unapređenjem tržišta ugljika u EU-u uz istodobni razvoj mehanizma za graničnu prilagodbu emisija ugljika u skladu s pravilima WTO-a.
19. POZIVA Komisiju da u suradnji s državama članicama nastavi raditi na inicijativama planiranim u okviru europskog zelenog plana i njegova plana ulaganja, kao što su val obnove, strategija EU-a za integraciju energetskih sustava, strategija za obnovljivu energiju na moru, preispitivanje Uredbe o smjernicama za transeuropsku energetske infrastrukturu (TEN-E) i mehanizam za financiranje obnovljive energije.

20. POTVRĐUJE da se valom obnove može znatno doprinijeti gospodarskom oporavku i UVIĐA potencijal obnove zgrada s obzirom na energetska učinkovitost i primjenu lokalnih izvora obnovljive energije. PREPOZNAJE potrebu za koordinacijom nacionalnih mjera i razmjenom najboljih praksi kako bi se ubrzala energetska obnova i razvoj tehnologija te poboljšao pristup lokalnom financiranju i povećao broj kvalificiranih radnika koji su potrebni za nagli porast broja obnova. POZIVA Komisiju da usvoji cjelovit pristup valu obnove poticanjem obnove, digitalizacije i unapređenja sustavâ centraliziranog grijanja i hlađenja.
21. UKAZUJE na potrebu za odgovarajućim poticajima za energetska obnovu zgrada i NAGLAŠAVA važnost podupiranja i aktiviranja građana i građanki i lokalnih zajednica te trajnu usmjerenost na cjenovno pristupačnu i pravednu tranziciju i potrebu za podupiranjem poduzeća i regija te otklanjanjem energetske siromaštva zaštitom ranjivih potrošača.
22. POTVRĐUJE važnost postavljanja strategije EU-a za integraciju energetske sustava u središte gospodarskog oporavka Europe s ciljem jačanja potrebnih poveznica među različitim sektorima energetske sustava EU-a. Na taj će način služiti kao održiv i troškovno učinkovit put do dekarbonizacije te dodatno osnaživati i podupirati potrošače u EU-u da aktivno sudjeluju na energetske tržištu i smanje svoju potrošnju energije. Prednost bi trebalo dati energetske učinkovitosti i povećanju elektrifikacije, u slučajevima kada je to tehnički izvedivo i troškovno učinkovito. Nadalje, navedenom bi se strategijom moglo podupirati vodstvo EU-a u inovacijama i razvoju novih poslovnih modela te novih tehnologija i nositelja energije kao što je vodik. POZIVA Komisiju da predstavi akcijski plan i program za vodik s naglaskom na obnovljivom vodikom kako bi se doprinijelo energetske tranziciji.

23. ISTIČE da bi se strateškim pristupom obnovljivoj energiji na moru mogla potaknuti ulaganja u taj sektor, koji ima važan potencijal za održiv i uključiv rast i otvaranje radnih mjesta. Strategijom za obnovljivu energiju na moru trebalo bi obuhvatiti prilike i izazove, razvoj energetske mreže i tržišta, upravljanje morskim prostorom i resursima, kao i industrijsku politiku i dimenzije europske kohezije i kružnog gospodarstva, te bi time trebala činiti temelj za poticajni okvir EU-a za obnovljivu energiju na moru.
24. PREPOZNAJE važnost inovativnih tehnologija za gospodarski oporavak, konkurentnost i dekarbonizaciju.
25. NAGLAŠAVA važnost očuvanja i unapređenja lanaca vrijednosti u EU-u, uključujući obnovljive izvore energije.
26. S obzirom na trenutačno preispitivanje programa rada za 2020. zbog učinka pandemije bolesti COVID-19 POTIČE Komisiju da zadrži ambiciozan raspored za navedene inicijative.
-

IZJAVA MALTE

Malta se općenito slaže sa Zaključcima Vijeća. Predani smo nastojanjima da se ostvare energetska tranzicija te energetske i klimatski ciljevi do 2030. i nakon toga. Međutim, željeli bismo iznijeti i svoju izjavu o mehanizmu za graničnu prilagodbu emisija ugljika koju smo već dostavili prije današnjeg sastanka. Malta naglašava potrebu za procjenom učinka kojom bi se također trebao analizirati gospodarski i socijalni učinak budućeg instrumenta, osobito na periferna gospodarstva država članica EU-a, uključujući otoke, koji uvelike ovise o uvozu. Budućim instrumentom trebale bi se otkloniti razlike u gospodarskoj strukturi država članica i razmotriti posljedice za konkurentnost svake pojedine države članice, osiguravajući pritom da se njime nerazmjerno ne povećavaju troškovi života građana i građanki na temelju njihove lokacije. Time bi se osiguralo pravednije rješenje.

IZJAVA NJEMAČKE, BELGIJE, MAĐARSKE I ČEŠKE

Zajednička izjava Njemačke, Belgije, Mađarske i Češke

Navedene države članice posljednju rečenicu točke 18. ovih zaključaka Vijeća za energetiku tumače u smislu zaključaka Europskog vijeća iz prosinca 2019. U točki 7. upućuje se na potrebu za razvojem učinkovitih mjera koje su u skladu s pravom WTO-a kako bi se spriječilo istjecanje ugljika. Istodobno se prima na znanje namjera Europske komisije da predloži i uvede mehanizam za graničnu prilagodbu emisija ugljika za sektore s velikim emisijama. Navedene države članice smatraju da je prvo potrebno provesti sveobuhvatnu procjenu učinka, kao i otvoreno ispitivanje svih mogućnosti i potencijalnih alternativa. Navedene države članice vjeruju da države članice moraju raspravljati o svim mogućim mehanizmima za zaštitu od istjecanja ugljika kako bi se razjasnila razna otvorena pitanja, kao što su usklađenost s WTO-om ili administrativna izvedivost. Pravilima bi se trebalo osigurati stvaranje jednakih uvjeta za europsko gospodarstvo, dok god na svijetu i dalje postoje različite razine ambicija u pogledu klimatske politike.
